

IV. INVESTITSIYALAR VA QURILISH

2022 yil yanvar - mart oylarida viloyatning iqtisodiyot va ijtimoiy sohani rivojlantirish uchun jami moliyalashtirish manbalari hisobidan 1376,5 mlrd. so‘m (dollar ekvivalentida 125,5 mln. AQSH doll.) miqdorida asosiy kapitalga investitsiyalar kiritilib, 2021 yilning shu davriga nisbatan 133,2 % ni, shundan xorijiy investitsiyalar 478,9 mlrd. so‘mni (jamiga nisbatan ulushi 34,8 %) tashkil etdi.

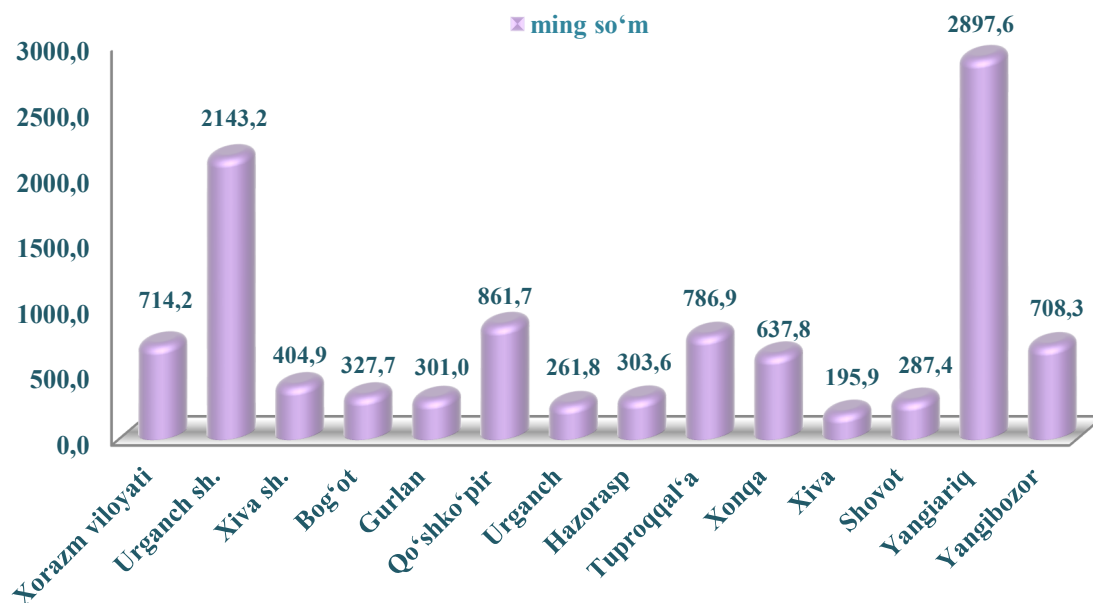
2022 yil yanvar - mart oylarida asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalarning o‘shish sur‘atlari

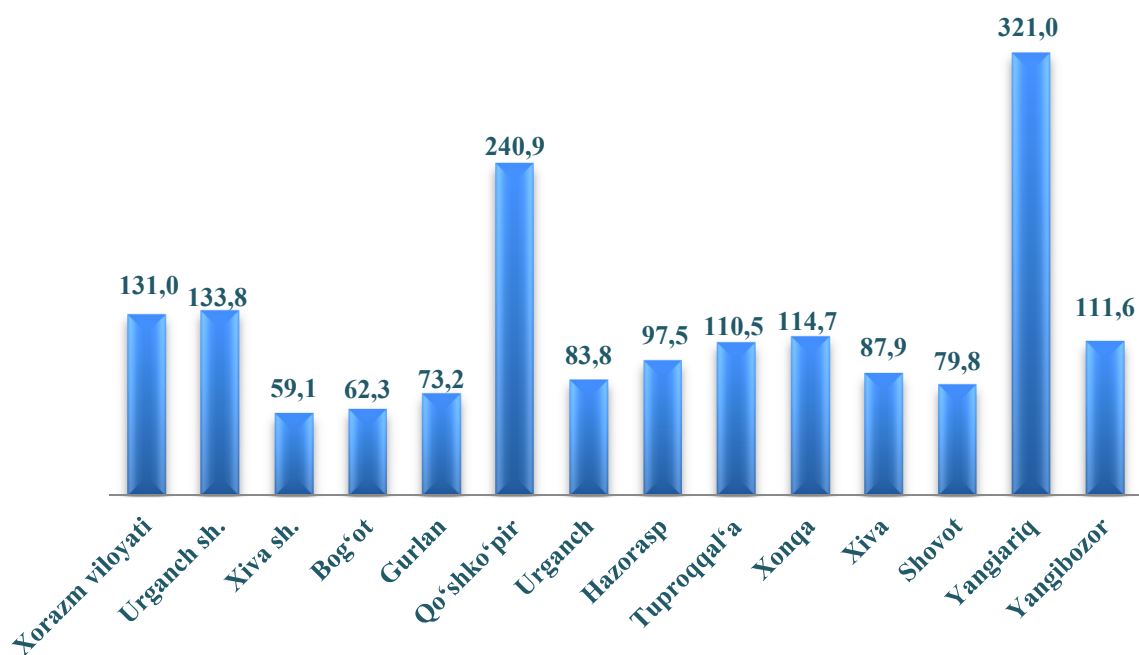
2022 yilning yanvar–mart oylarida jami asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalarning deyarli yarmidan ko‘pi, ya‘ni 59,0 % viloyatning 3 ta tumani hissasiga, jumladan Urganch shahri 22,9 %, Yangiariq tumani 25,1 %, Qo‘shko‘pir tumani 11,0 % to‘g‘ri keladi.

Ayrim tumanlarda asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalarning yuqori o‘shish sur‘atlari kuzatildi. Jumladan, o‘tgan yilning shu davriga nisbatan Qo‘shko‘pir tumani 2,4 martaga, Xonqa tumani 116,7 %, Yangiariq tumani 3,3 marta, Urganch shahri 135,6 % va Yangibozor tumani 113,4 % o‘shish kuzatildi.

Aholi jon boshiga asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalar

Aholi jon boshiga asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalar (% da)

2022 yilning yanvar–mart oylarida aholi jon boshiga hisoblangan asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalar hajmi bo'yicha yuqori ko'rsatkichlar Urganch shahri 2143,2 ming so'm (133,8 %), Yangiariq tumani 2897,6 ming so'm (3,2marta) va Qo'shko'pir tumani 861,7 ming so'm (2,4 marta) qayd qilindi.

Moliyalashtirish manbalari bo'yicha asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalar
(2022 yil yanvar – mart oylarida)

	<i>mlrd. so'm</i>	<i>o'sish sur'ati, %</i>	<i>yakunga nisbatan %</i>
Asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalar	1376,5	133,2	100,0
<i>shu jumladan:</i>			
Markazlashgan investitsiyalar:	74,7	98,4	5,5
byudjet mablag'lari	26,0	153,8	1,9
Suv ta'minoti va kanalizatsiya tizimlarini rivojlantirish jamg'armasi	5,1	30,6	0,4
tiklanish va taraqqiyot fondi mablag'lari	15,8	42,4	1,2
hukumat kafolati ostida chet el kreditlari	27,8	5,7m.	2,0
Markazlashmagan investitsiyalar:	1301,8	136,0	94,5
korxonalarining o'z mablag'lari	394,1	211,9	28,6
aholi mablag'lari	278,7	104,0	20,2
xorijiy investitsiya va kreditlar	451,1	119,7	32,8
<i>shundan:</i>			
to'g'ridan-to'g'ri xorijiy investitsiya	298,0	3,6 m.	21,6
tijorat bank kreditlari va boshqa qarz mablag'lari	177,8	140,9	12,9

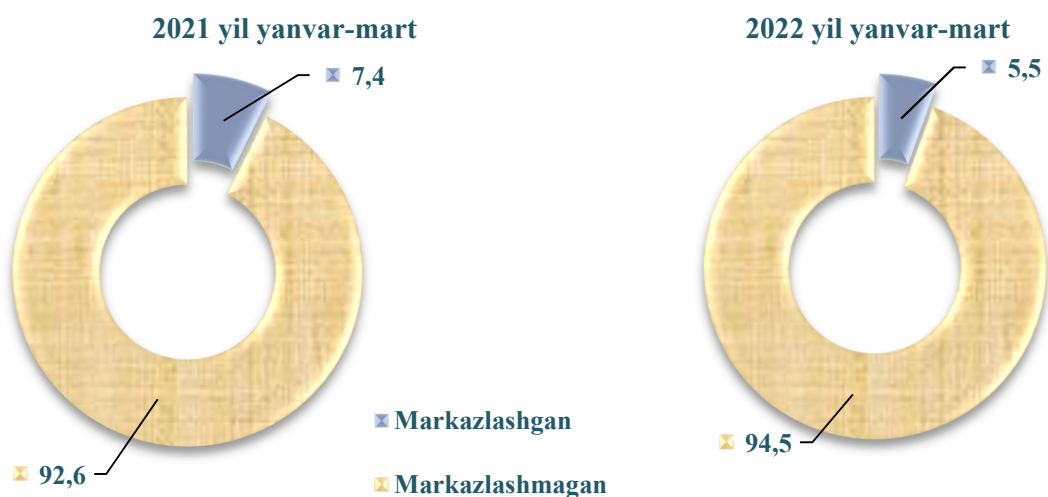
Asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalarning texnologik tarkibi

(2022 yil yanvar-mart)

	<i>jami</i>	<i>Davlat</i>	<i>Nodavlat</i>
Jami, mlrd. so‘m	1376,5	81,0	1295,5
<i>shu jumladan: umumiy hajmga nisbatan foiz ko‘rinishida</i>			
qurilish-montaj ishlari	53,1	49,0	53,4
mashina, uskunalar, transport vositalari ishlab chiqarish va xo‘jalik jihozlar	40,6	36,3	40,8
Boshqa harajatlar	6,3	14,7	5,8

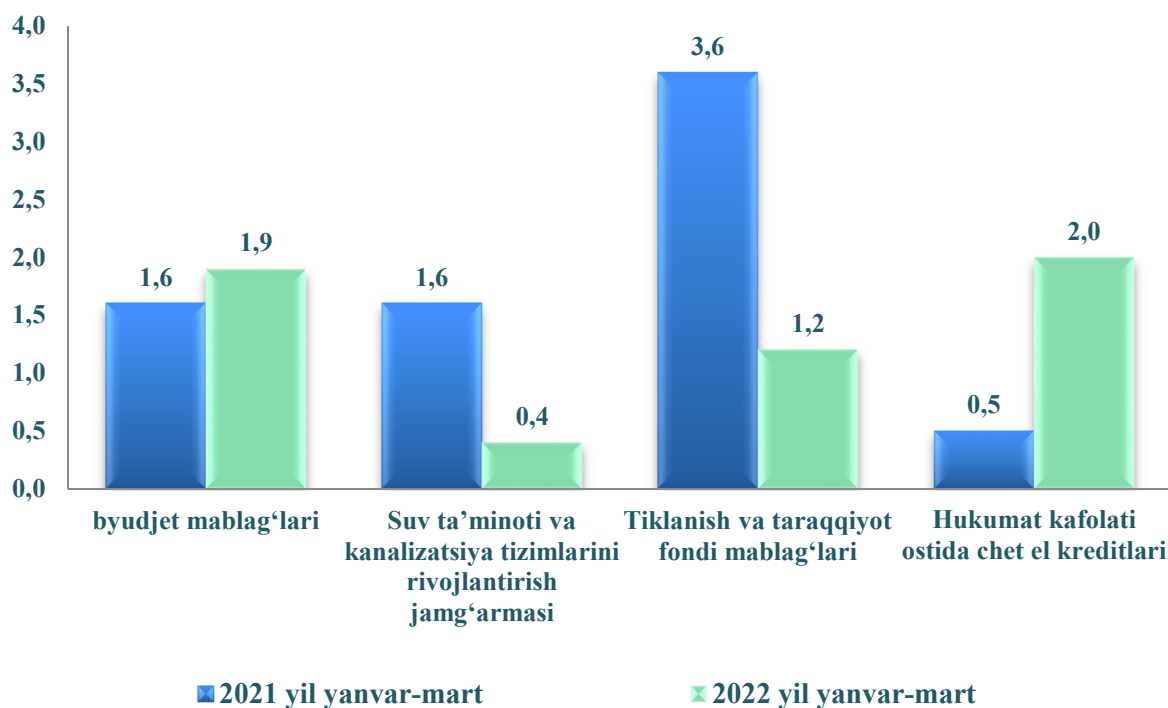
Asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalarning texnologik tarkibida viloyat bo‘yicha qurilish – montaj ishlarining ulushi 53,1 % ni, mashina, uskuna, inventar sotib olishga harajatlar 40,6 % ni hamda boshqa harajatlar ulushi 6,3 % ni tashkil etdi.

Asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalarda markazlashgan va markazlashmagan investitsiyalarning ulushlari

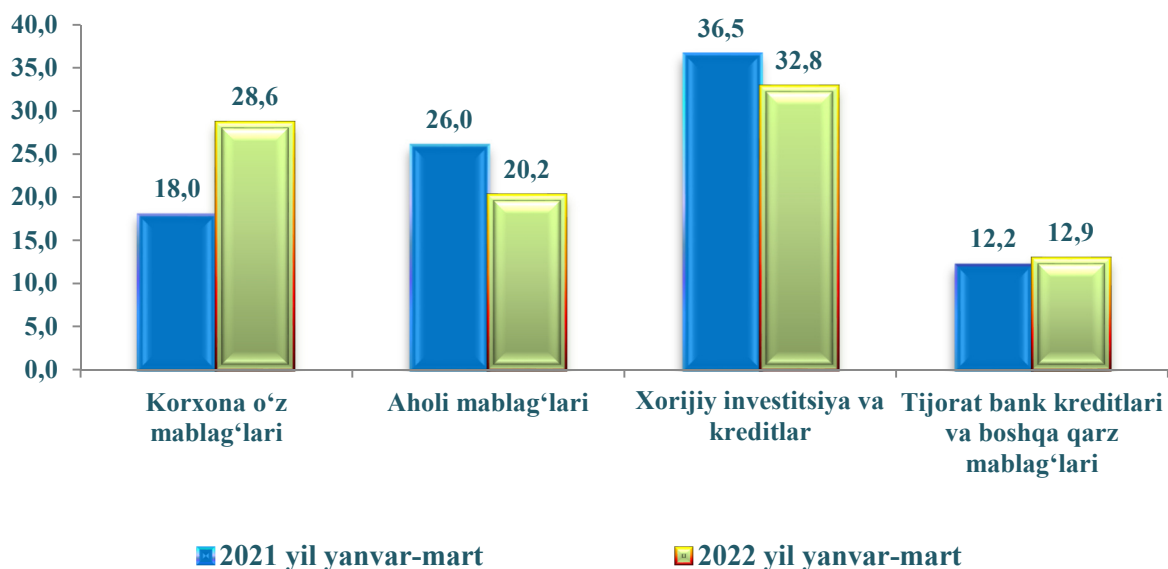
Viloyatda asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalarda markazlashgan va markazlashmagan investitsiyalarning ulushlari 2022 yil yanvar-mart oylarida mos ravishda 5,5 % va 94,5 % ni tashkil qilib, ushbu ko‘rsatkichlarning ulushlari o‘tgan yilning shu davrida 7,4 % va 92,6 % ni tashkil qildi.

Asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalarning markazlashgan moliyalashtirish manbalari (ulushi % da)

2021 yilning shu davri bilan solishtirganda Oʻzbekiston Respublikasi kafolati ostidagi xorijiy investitsiyalar ulushi 1,5 % punktga koʻpaygan, mos ravishda Respublika byudjeti mablagʻlarining ulushi 0,3 % li punktga koʻpaygan.

Asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalarning markazlashmagan moliyalashtirish manbalari (ulushi, % da)

Asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalarning moliyalashtirish manbalari bo'yicha tarkibi

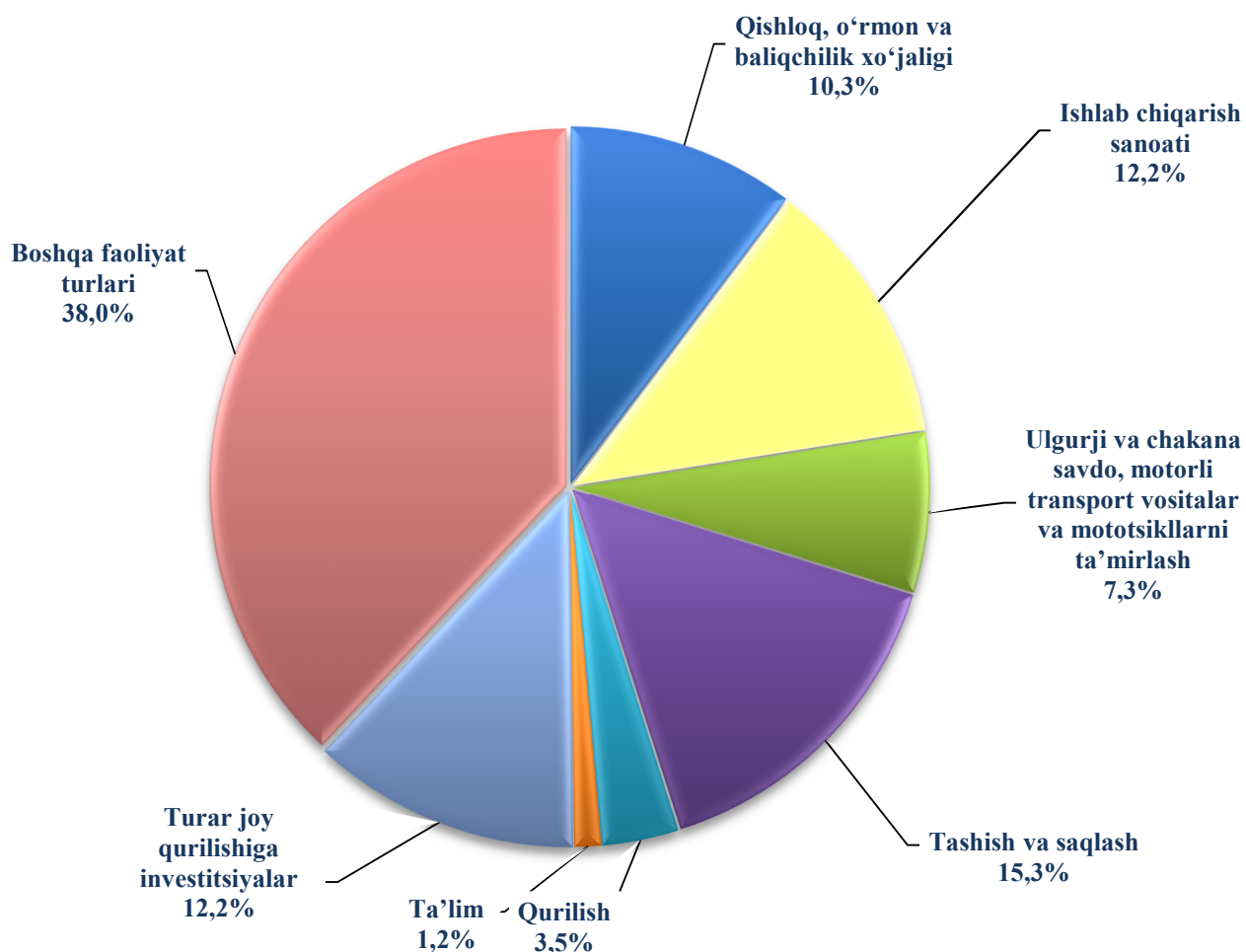
	Jami investitsiyalar mlrd. so'm	Shu jumladan moliyalashtirish manbalari bo'yicha: (mlrd. so'm)					
		Respublika byudjeti	Suv ta'minoti va kanalizatsiya tizimlarini rivojlantirish jamg'armasi	Korxonalar va aholi mablag'i	Tijorat bank kreditlari va boshqa qarz mablag'lari	Xorijiy investitsiya va kreditlar	Tiklanish va taraqqiyot jamg'armasi
Xorazm viloyati	1376,5	26,0	5,1	672,8	177,8	479,0	15,8
<i>Shaharvatumanlar:</i>							
Urganch sh.	315,0	7,9	-	230,5	31,0	30,0	15,6
Xiva sh.	38,6	2,0	-	24,8	1,9	9,9	-
Bog'ot	55,6	0,3	-	33,9	17,8	3,6	-
Gurlan	45,8	0,2	-	29,2	4,7	11,7	-
Qo'shko'pir	151,9	1,0	-	95,1	6,2	49,6	-
Urganch	53,9	5,0	-	25,8	16,0	6,9	0,2
Hazorasp	60,4	0,1	1,1	32,9	15,7	10,6	-
Tuproqqal'a	44,6	1,5	-	35,0	8,1	0,0	-
Xonqa	122,4	3,8	4,0	46,8	39,7	28,1	-
Xiva	29,4	2,4	-	18,3	8,3	0,5	-
Shovot	50,2	0,3	-	28,1	4,2	17,6	-
Yangiariq	345,2	1,2	-	29,9	16,0	298,1	-
Yangibozor	63,5	0,4	-	42,5	8,2	12,4	-

**Iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha 2022 yilning yanvar–dekabr oylarida
asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalar hajmi**

	<i>mlrd. so'm</i>	<i>Jamiganisbatan % da</i>
Jami:	1376,5	100,0
Qishloq, o'rmon va baliqchilik xo'jaligi	142,2	10,3
Tog' - kon sanoati	-	-
Ishlab chiqarish sanoati	168,2	12,2
Elektr energiyasi, gaz va bug' konditsiyalangan xavo	352,8	25,6
Suv bilan ta'minlash, kanalizatsiya, chiqindilarni yig'ish va qayta ishlash	12,3	0,9
Qurilish	47,8	3,5
Ulgurji va chakana savdo, motorli transport vositalar va mototsikllarni ta'mirlash	100,3	7,3
Tashish va saqlash	210,8	15,3
Ovqatlanish va yashash bo'yicha xizmatlar	18,9	1,4
Axborot va aloqa	4,8	0,3
Moliya va sug'urta faoliyati	5,1	0,4
Professional, ilmiy va texnik faoliyat	12,4	0,9
Ta'lim	15,9	1,2
Sog'liqni saqlash va ijtimoiy xizmatlar ko'rsatish	30,2	2,2
San'at, ko'ngil ochish va dam olish	7,9	0,6
Jami faoliyat turlaridan tashqari: turar joy qurilishiga investitsiyalar	168,3	12,2
Boshqa faoliyat turlari	78,6	5,7

Asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalarning 65,3 % dan ortig'i quyidagi iqtisodiy faoliyat turlariga yo'naltirildi: Elektr energiyasi, gaz va bug' konditsiyalangan xavo (25,6 %), ishlab chiqarish sanoati (12,2 %), jami faoliyat turlaridan tashqari: turar joy qurilishiga investitsiyalar (12,2 %) va Tashish va saqlash (15,3%).

2022 yilning yanvar – mart oylarida iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalar tarkibi

Asosiy kapitalga kiritilgan xorijiy investitsiya va kreditlar

2022 yilning yanvar–mart oylarida 478,9 mlrd. so‘m (dollar ekvivalentida 43,6 mln. AQSH doll.) yoki o‘tgan yilning shu davriga nisbatan 125,5 % asosiy kapitalga xorijiy investitsiya va kreditlar o‘zlashtirildi.

Xorijiy investitsiya va kreditlarning eng katta ulushi Yangiariq tumanida (62,2 %), Qo‘shko‘pir tumanida (10,4 %), Urganch shahrida(6,3 %) kuzatildi.

**Xorijiy investitsiyalarni o'zlashtirish,
kreditlarni qo'shgan holda**

	<i>Xorijiy investitsiyalar o'zlashtirildi, mlrd. so'm</i>		<i>Xorijiy investitsiyalar, nisbatan % da</i>	
	<i>jami</i>	<i>shu jumladan, kreditlar</i>	<i>jamiga</i>	<i>asosiy kapitalga investitsiyalar</i>

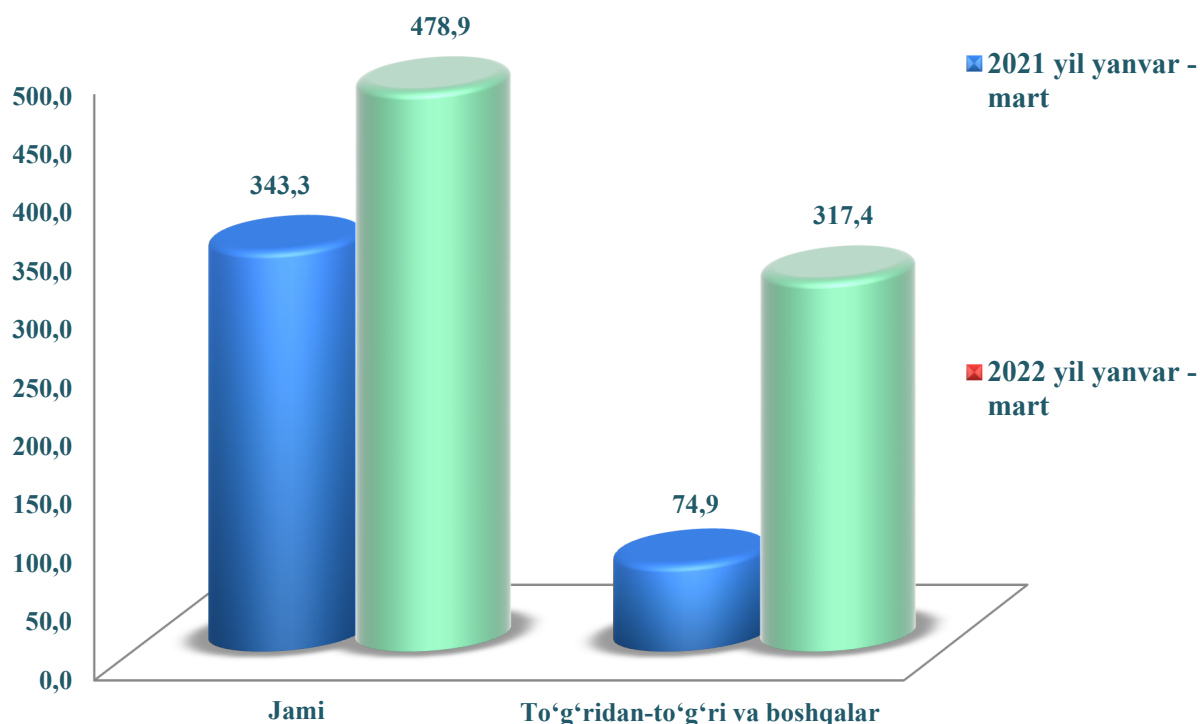
Xorazm viloyati	478,9	161,5	100,0	34,8
------------------------	--------------	--------------	--------------	-------------

shahar va tumanlar:

Urganch sh.	30,0	27,8	6,3	9,5
Xiva sh.	9,9	9,9	2,1	25,5
Bog'ot	3,6	3,6	0,8	6,5
Gurlan	11,7	11,7	2,4	25,4
Qo'shko'pir	49,6	49,6	10,4	32,7
Urganch	6,9	6,9	1,4	12,8
Hazorasp	10,6	10,6	2,2	17,5
Tuproqqal'a	0,0	0,0	0,0	0,0
Xonqa	28,2	28,2	5,9	23,0
Xiva	0,5	0,0	0,1	1,5
Shovot	17,6	0,0	3,7	35,0
Yangiariq	298,1	0,9	62,2	86,4
Yangibozor	12,4	12,4	2,6	19,6

Viloyatda xorijiy investitsiya va kreditlarning jami asosiy kapitalga o'zlashtirilgan investitsiyalardagi ulushi 34,8 % ni tashkil qildi. Eng ko'p ulushlar Yangiariq tumani (86,4 %) va Qo'shko'pir tumani (32,7 %) ga to'g'ri keladi. Eng kam ulush Xiva tumaniga (1,5 %) ga to'g'ri kelmoqda.

Xorijiy investitsiya va kreditlarni o'zlashtirish (mlrd. so'm)

Jami o'zlashtirilgan xorijiy investitsiya va kreditlarni 2,0 %, ya'ni 27,8 mlrd. so'm (2,4 mln. AQSH doll.) O'zbekiston Respublikasi kafolati ostidagi xorijiy kreditlar, 98,0 foizi xorijiy investitsiyalar 451,1 mlrd. so'm (41,1 mln. AQSH doll.), shundan to'g'ridan-to'g'ri investitsiyalar 298,0 mlrd. so'm (27,2 mln. AQSH doll.)ni tashkil qildi.

Ijtimoiy soha ob'ektlarini qurish

2022 yil yanvar-mart oylarida umumiy maydoni 144,5 ming kv.m. bo'lgan 618 ta (2021 yilning yanvar-martiga nisbatan 114,3 %) shu jumladan qishloq joylarida 114,5 ming kv.m. (137,6 %) uy-joy foydalanishga topshirildi. Turar joy qurilishiga o'zlashtirilgan investitsiyalar 167,7 mlrd. so'mni yoki jami investitsiyalardagi ulushi 12,2 % ni tashkil qildi.

2022 yil yanvar – mart oylarida ishga tushirilgan turar joylar

	<i>Barcha moliyalashtirish hisobidan:</i>			
	<i>Ishga tushirildi</i>		<i>Ulardan yakka tartibdagi turar joylar</i>	
	<i>ming kv.metr</i>	<i>2021 yil mos davriga nisbatan % da</i>	<i>ming kv.metr</i>	<i>2021 yil mos davriga nisbatan % da</i>
Xorazm viloyati	144,5	114,3	144,5	114,3
<i>Shahar va tumanlar:</i>				
Urganch sh.	26,4	101,5	26,4	101,5
Xiva sh.	3,6	129,4	3,6	129,4
Bog‘ot	13,0	125,9	13,0	125,9
Gurlan	7,5	143,1	7,5	143,1
Qo‘shko‘pir	13,0	126,0	13,0	126,0
Urganch	9,2	81,7	9,2	81,7
Hazorasp	13,5	110,0	13,5	110,0
Tuproqqal‘a	4,6	134,9	4,6	134,9
Xonqa	15,5	118,0	15,5	118,0
Xiva	6,5	132,8	6,5	132,8
Shovot	10,0	116,0	10,0	116,0
Yangiariq	9,2	113,1	9,2	113,1
Yangibozor	12,5	124,9	12,5	124,9

**Yangi qurilish va rekonstruksiya hisobiga turar joylar va ijtimoiy ob'ektlarni
ishga tushirish**

	<i>Barcha moliyalashtirish hisobidan:</i>			
	<i>Ishga tushirildi</i>		<i>2020 yilning mos davriga nisbatan % da</i>	
	<i>jami</i>	<i>shu jumladan qishloq joylardi</i>	<i>jami</i>	<i>shu jumladan qishloq joylardi</i>
Turar joylar umumiy maydoni, ming kv.metr	144,5	114,5	114,3	137,6
ulardan:				
yakka tartibdagi turar joylar	144,5	114,5	114,3	137,6
Namunaviy loyihalar asosida qurilgan yakka tartibdagi turar joylar	-	-	-	-
Poliklinikalar (QVPlarni qo'shgan holda), qatnov	-	-	-	-
Umumta'lim va ixtisoslashtirilgan maktablar, o'quvchi o'ri	-	-	-	-
Suv tarmog'i, km	-	-	-	-
Gaz tarmog'i, km	-	-	-	-

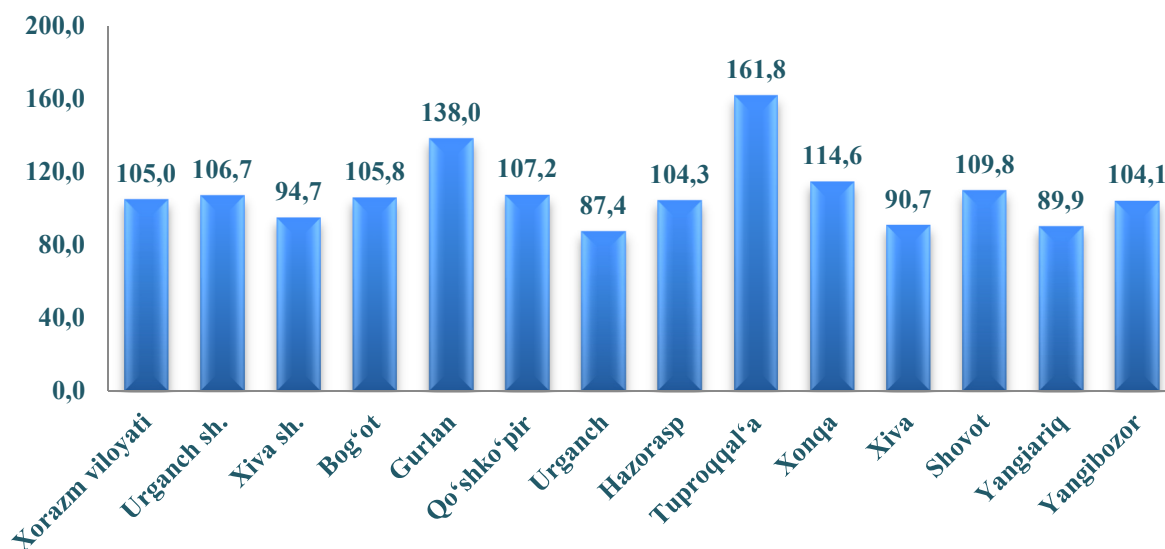
Ichimlik suvi tarmoqlari qurilishiga 2022 yilning yanvar-mart oylarida investitsiya o'zlashtirilmadi.

Gaz tarmoqlari qurilishiga 2022 yilning yanvar-mart oylarida investitsiya o'zlashtirilmadi.

Qurilish ishlari

2022 yil yanvar-mart oylarida 771,9 mlrd. soʻmlik qurilish ishlari bajarilib, oʻtgan yilning shu davriga nisbatan 105,0 % ni tashkil etdi.

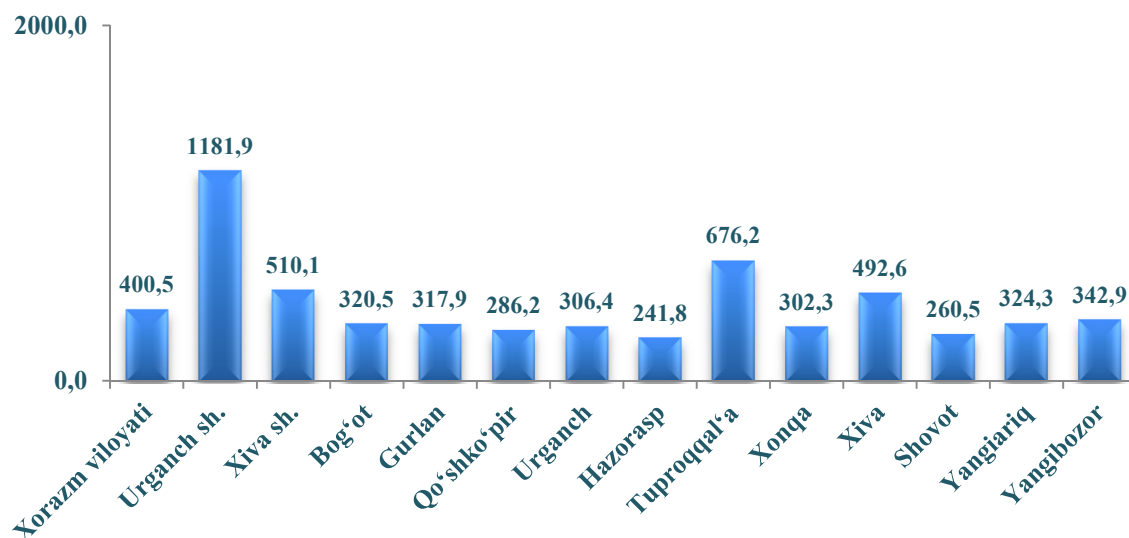
Shahar va tumanlar kesimida qurilish ishlari oʻsish surʻati

2021 yilning mos davriga nisbatan % da

Qurilish ishlari boʻyicha yuqori oʻsish surʻatlari quyidagi shahar va tumanlarda: Tuproqqalʼa tumani 161,8 %, Gurlan tumani 138,0 % va Xonqa tumanida 114,6 % oʻsish kuzatildi.

Aholi jon boshiga qurilish ishlari hajmi (ming soʻmda)

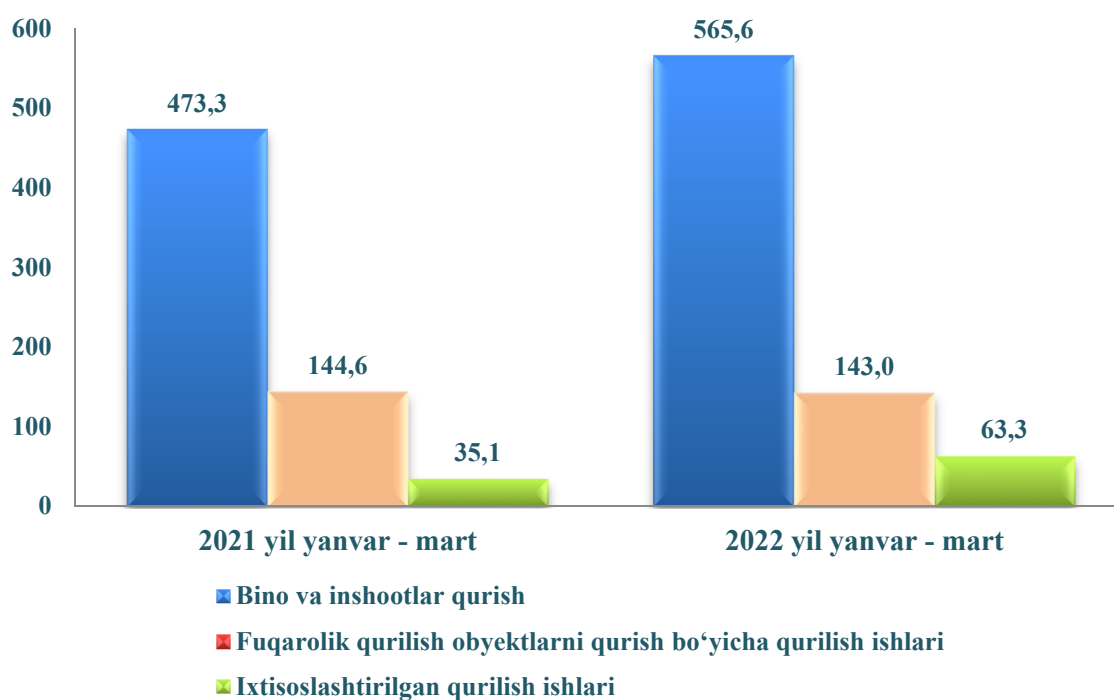

Mulkchilik shakllari bo'yicha qurilish ishlari tarkibi

	yanvar–mart	
	2021 y.	2022 y.
Qurilish ishlari, mlrd. so‘m	653,0	771,9
<i>shu jumladan:</i>		
davlat	39,8	47,5
nodavlat	613,2	724,4

Nodavlat mulkchilik shaklidagi tashkilotlar tomonidan 724,4 mlrd. so‘mlik qurilish ishlari amalga oshirilib, jami qurilish ishlari hajmidagi ulushi 93,8 % ni (2021 yil yanvar-martiga nisbatan o‘shish sur‘ati 100,3 %) tashkil qildi.

Iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha qurilish ishlari hajmi (mlrd. so‘m)

Qurilish ishlari umumiy hajmining 73,3 % binolar va inshootlarni qurish bo'yicha qurilish ishlari, 18,5 % fuqarolik qurilishi ob'ektlarini qurish bo'yicha qurilish ishlari va 8,2 % ixtisoslashtirilgan qurilish ishlariga to'g'ri keldi. Shu jumladan, umumiy hajmdan 77,7 % yangi qurilish hajmiga to'g'ri keladi.

Hududlar kesimida qurilish ishlari mulkchilik shakllari bo'yicha

	Jami, mlrd.so'm	shu jumladan mulkchilik shakllari bo'yicha, jami hajmga nisbatan % da	
		davlat	nodavlat
Xorazm viloyati	771,9	6,2	93,8
Urganch sh.	173,7	8,6	91,4
Xiva sh.	48,7	7,3	92,7
<i>tumanlar:</i>			
Bog'ot	54,4	5,5	94,5
Gurlan	48,4	0	100,0
Qo'shko'pir	50,5	5,9	94,1
Urganch	63,1	7,9	92,1
Hazorasp	48,1	7,4	92,6
Tuproqqal'a	38,4	8,1	91,9
Xonqa	58,0	4,0	96,0
Xiva	73,8	0	100,0
Shovot	45,5	8,4	91,6
Yangiariq	38,6	6,7	93,3
Yangibozor	30,7	8,8	91,2

**Shahar va tumanlar rakesimida iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha
qurilish ishlari hajmi (mlrd. so'm)**

	<i>Qurilish ishlari, xizmatlar jami</i>	<i>shu jumladan iqtisodiy faoliyat turlari:</i>		
		<i>Bino va inshootlar qurilishi</i>	<i>Fuqarolik qurilishi ob'ektlari</i>	<i>Ixtisos- lashtiril-gan qurilish ishlari</i>
Xorazm viloyati	771,9	565,6	143,0	63,3
Urganch sh.	173,7	112,7	46,3	14,8
Xiva sh.	48,7	29,9	14,3	4,5
<i>tumanlar:</i>				
Bog'ot	54,4	43,9	6,8	3,7
Gurlan	48,4	36,4	2,1	9,9
Qo'shko'pir	50,5	40,2	8,8	1,5
Urganch	63,1	39,2	13,3	10,6
Hazorasp	48,1	44,0	3,6	0,5
Tuproqqal'a	38,4	25,7	10,2	2,4
Xonqa	58,0	40,7	13,6	3,7
Xiva	73,8	61,3	9,7	2,8
Shovot	45,5	34,3	4,3	6,9
Yangiariq	38,6	35,1	3,4	0,1
Yangibozor	30,7	22,2	6,6	1,9

Viloyatda bajarilgan qurilish ishlarining iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha asosiy qismi bino va inshootlar qurilishi (565,6 mlrd. so'm) ga to'g'ri kelib, viloyat umumiy hajmida 73,3% ni tashkil qildi. Shu bilan birga, fuqarolik qurilishi (143,0 mlrd. so'm) ob'ektlari bo'yicha bajarilgan qurilish ishlari viloyat umumiy hajmining 18,5 % ni hamda ixtisoslashtirilgan qurilish (63,3 mlrd. so'm) ishlari 8,2 % ni tashkil etdi.

Statistik ko'rsatkichlarga izohlar

Nomoliyaviy aktivlarga kiritilgan investitsiyalar – bu real mablag'larni yaratishga yo'naltirilgan investitsiyalar bo'lib, quyidagilarni o'z ichiga oladi: asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalar, kapital ta'mirlashga xarajatlar, nomoddiy aktivlarga kiritilgan investitsiyalar (patentlar, litsenziyalar, dasturiy mahsulotlar, er maydonlaridan va tabiiy resurslardan foydalanish huquqlari va boshqalar).

Asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalarga - barcha turdagi qurilish ishlariga qilingan xarajatlar; asbob-uskunalarni montaj qilish bo'yicha xarajatlar; mashina, asbob-uskunalar (montaj talab etiladigan va talab etilmaydigan), transport vositalari, jihoz va xo'jalik inventarini sotib olish; boshqa kapital ishlar va xarajatlar kiradi. Asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalar hajmlari to'g'risidagi ma'lumotlar, ilgari boshqa tashkilotlarning asosiy fondlarida hisobga olingan asbob-uskunalar, binolar va inshootlar (yoki ularning ehtiyot qismlari)ni sotib olishga qilingan xarajatlarsiz keltirilgan.

CHet el investitsiyalari – asosan kelgusida foyda olish maqsadida O'zbekiston Respublikasi hududidagi korxonalar va tashkilotlarga kiritilgan chet el kapitali.

Investorlar – yuridik va jismoniy shaxslar bo'lib, qarorlarni qabul qiluvchi va o'z mablag'lari, qarz mablag'lari yoki jalb qilingan mablag'larni investitsiya ko'rinishida investitsion loyihalarga kiritishni amalga oshiruvchi hamda ulardan maqsadli foydalanilishini ta'minlab beruvchi investitsion faoliyat sub'ektlari hisoblanadi.

To'g'ridan-to'g'ri xorijiy investitsiyalar – bu korxonaga to'liq egalik qiluvchi yoki korxonalar aksionerlik kapitalining 10 foizidan kam bo'lmagan qismini nazorat qiluvchi, ya'ni korxonani boshqarishda ishtirok etish huquqiga ega bo'lgan, to'g'ridan-to'g'ri xorijiy investor yuridik yoki jismoniy shaxs tomonidan kiritilgan investitsiyalar.

Buyurtmachilar – investitsion jarayonning qatnashchilari. Buyurtmachi sifatida investorning o'zi, shuningdek investor tomonidan amaldagi korxonalar, binolarni, inshootlarni yangi qurilishi, qayta ta'mirlash, kengaytirish va texnik qayta qurollantirishni amalga oshirishlari uchun vakil etib tayinlangan jismoniy va yuridik shaxslar faoliyat ko'rsatishlari mumkin. SHu bilan birga buyurtmachi investitsion jarayon qatnashchilarining tadbirkorlik va boshqa faoliyatiga, agarda ular orasidagi shartnomada nazarda tutilmagan bo'lsa aralashmasliklari lozim.

Pudratchi – kapital qurilish uchun pudrat shartnomasi asosida bino va inshootlarni qurish bo'yicha qurilish-montaj, qayta ta'mirlash, kapital ta'mirlash hamda texnologik va boshqa uskunalarini montaj qilish, sozlash va boshqa pudrat ishlarini bajarish bilan shug'ullanadi.